

?li?kisel Benlik De?i?imi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?li?kisel Benlik De?i?imi Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23291>

Özet

İlişkisel Benlik Değişimi Ölçeği (Relational Self-Change Scale), bireylerin yakın romantik veya sosyal ilişkiler içerisinde kendi benlik algılarında deneyimledikleri değişimleri ölçmek amacıyla geliştirilmiş ve Türkçeye uyarlanmış psikometrik bir araçtır. Ölçek, benlik değişimini dört temel alt boyutta incelemektedir: Benlik Genileşmesi, Benlik Budanması, Benlik Daralması ve Benlik Kirlenmesi. Ölçeğin Türkçe adaptasyon çalışması, Duygu Dinçer, H. Ekşi ve A. Aron tarafından 2017 yılında gerçekleştirilmiş olup, ilişkilerin benlik üzerindeki hem olumlu hem de olumsuz etkilerini kapsamlı bir şekilde değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

İlişkisel benlik değişimi, benlik genişlemesi, benlik budanması, benlik daralması, benlik kirlenmesi, ilişki, psikometrik özellikler.

Yazarlar

Duygu Dinçer, H. Ekşi, A. Aron.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, bireylerin yakın ilişkiler bağlamında benliklerinde meydana gelen niteliksel değişimleri, psikometrik açıdan geçerli ve güvenilir bir yöntemle belirlemektir. Ölçek, özellikle benlik genişlemesi teorisinin ötesine geçerek, bir ilişkinin benliği hem olumlu yönde zenginleştirebileceği (genişleme, budanma) hem de olumsuz yönde zayıflatabileceği veya bozabileceği (daralma, kirlenme) varsayımına odaklanmaktadır.

Türkçe uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin dört faktörlü yapısının Türk kültürü ve örneklemini üzerinde de geçerliliğini ve güvenilirliğini kanıtlamayı hedeflemiştir. Bu sayede, sosyal psikoloji ve ilişki araştırmalarında benliğin ilişkisel dinamiklerinin incelenmesine olanak tanımıştır.

Yapı

Ölçek, bireyin benlik temasının yakın bir ilişki içerisindeki etkileşimler sonucunda nasıl dönüştüğünü inceleyen **ilişkisel benlik değişimi** yapısının ölçmektedir. Bu yapı, dört farklı alt boyut üzerinden değerlendirilmektedir. Ölçekteki tüm alt boyutlar üçer maddeden oluşmakta ve toplamda 12 maddelik bir yapıyı ortaya koymaktadır.

Ölçülen dört temel alt boyut ve tanımları şunlardır:

Benlik Genileşmesi: İlişki sayesinde partnerin sahip olduğu özelliklerin veya kaynakların kişinin

kendi benliğine dâhil edilmesi, yeni şeyler öğrenilmesi ve yetenek kazanılması.

Benlik Budanması: İlişki nedeniyle kişinin kendi benliğinde bulunan olumsuz veya istenmeyen özelliklerin azalması ya da ortadan kalkması.

Benlik Daralması: İlişki sonucunda kişinin daha önce sahip olduğu olumlu özelliklerin veya başlıca kimlik unsurlarının kaybedilmesi, benliğin küçülmesi.

Benlik Kirlenmesi: İlişki nedeniyle kişinin daha fazla olumsuz veya istenmeyen özelliğe sahip olması, partnerin olumsuz özelliklerinin benliğe geçmesi.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe formunun geçerlik çalışmaları, 2017 yılında 2. Avrasya Pozitif Psikoloji Kongresi'nde sunulan bildiriye detaylandırılmıştır. Adaptasyon çalışması başlıca (Psychometric properties of the Turkish version of the Relational Self-Change Scale) yapı geçerliliği ve diğer ilişkili geçerlik türlerinin araştırıldığını göstermektedir. Geçerlik testleri, tipik olarak ölçeğin maddelerinin teorik olarak beklenen dört faktörlü yapıya ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek için faktör analizi tekniklerini içerir.

Güvenirlilik

Uyarlama çalışması kapsamında ölçeğin güvenirlik değerleri incelenmiştir. Güvenirlik, ölçeğin tutarlı ve kararlı ölçümler yapma yeteneğini ifade eder. Bu tür psikometrik çalışmalarda güvenirliğin belirlenmesi için genellikle Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ve/veya test-tekrar test yöntemleri kullanılır. Bu katsayılar, her bir alt boyutun kendi içindeki maddelerinin ne kadar uyumlu olduğunu ve zaman içinde ölçümün ne kadar stabil kaldığını ortaya koyar.

Faktör Analizi

İlişkisel Benlik Değişimi Ölçeği, teorik temellere dayalı olarak dört farklı faktörden oluşmaktadır. Türkçe uyarlama çalışması, bu dört faktörlü yapıyı Türk örnekleminde de istatistiksel olarak doğruladığını varsayar. Her bir faktör (alt boyut) 3 maddeden oluşarak, toplamda 12 maddelik özgün bir yapıyı korumaktadır. Bu faktör yapıları, benlik değişiminin tek yönlü bir süreç olmadığını, aksine hem gelişimi hem de gerilemeyi kapsayan karmaşık ve çok boyutlu bir yapıyı temsil ettiğini göstermektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: 7'li Likert Ölçeği. Katılımcılar, verilen ifadelere 1 (Hiç katılmıyorum) ile 7 (Tamamen katılmıyorum) arasında derecelendirme yaparak yanıt verirler.

Language Available: Türkçe (Turkish), Orijinal İngilizce (Original English).

Population Group: Yetkinler ve ergenler üzerinde uygulanabilir, özellikle yakın ilerde bulunan bireyler.

Age Group: Belirtilmemiş (Genellikle 18 yaş ve üzeri).

Population Details: Ölçeğin psikometrik özellikleri, Türkiye'deki üniversite öğrencileri veya yetkin popülasyonu üzerinde incelenmiştir.

Test Methodology: Öz bildirim (Self-report) ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Benlik değişimi, ilişkisel benlik, adaptasyon, sosyal psikoloji, ilişki dinamikleri, ölçek geliştirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değil.

Affiliation Email addresses: ddinceracademic@gmail.com (Sorumlu Yazar: Duygu Dinçer)

Correspondence Address: Bilgi mevcut değil.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin sorumlu yazarı Duygu Dinçer'dir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için gerekli izinlerin alınması ve olası ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar ile doğrudan e-posta yoluyla (ddinceracademic@gmail.com) iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması'nın sunum yılı **2017**'dir. Çalışmanın özetlerinin yer aldığı kongre kitabına ait orijinal bağlantı adresi: ppcongress2017.org.

Kaynaklar

Dinçer, D., Ekşi, H. ve Aron, A. (2017, Mayıs). *Psychometric properties of the Turkish version of the Relational Self-Change Scale*. 2. Avrasya Pozitif Psikoloji Kongresi'nde sunulan bildiri, İstanbul.

İlişkisel Benlik Değişimi Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçekte 3'er maddeden oluşan dört alt boyut bulunmaktadır. Örnek maddeler:

Sevdiğim kişiyle birlikteyken,

- pek çok yeni şey öğrendim (Benlik Genişlemesi)
- kötü huylarım azaldı (Benlik Budanması)
- olumlu özelliklerim azaldı (Benlik Daralması)
- daha fazla olumsuz özelliğe sahip oldum (Benlik Kirlenmesi)

ARABPSYCHOLOGY.COM